

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

ЛЬВІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ імені ІВАНА ФРАНКА

Кафедра _____ радіоелектронних
і комп'ютерних систем _____

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Декан факультету _____
доц. Юрій ФУРГАЛА
“ ” 2022 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

АРХІТЕКТУРА ПРОГРАМНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

спеціальність _____
(шифр і назва навчальної дисципліни)
121 – Інженерія програмного забезпечення
(шифр і назва спеціальності)
спеціалізація _____
(назва спеціалізації)
факультет _____
електроніки та комп'ютерних технологій
(назва інституту, факультету, відділення)

2022 – 2023 навчальний рік

Робоча програма “Архітектура програмного забезпечення” для студентів

(назва навчальної дисципліни)

галузі знань “12 – Інформаційні технології”

за спеціальністю “121 Інженерія програмного забезпечення”

Розробники: Ігор ОЛЕНИЧ (доктор фізико-математичних наук, професор,
завідувач кафедри радіоелектронних і комп'ютерних систем)

Олег СІНЬКЕВИЧ (асистент, кафедри РКС)

(вказати авторів, їхні посади, наукові ступені та вчені звання)

Робочу програму схвалено на засіданні кафедри (циклової комісії) _____
радіоелектронних і комп'ютерних систем

Протокол від “ 31 ” “ 08 ” 2022 року № 1/23

Завідувач кафедри радіоелектронних і комп'ютерних систем

 (Ігор ОЛЕНИЧ)

(підпис)

(прізвище та ініціали)

Ухвалено Вченою радою _____ факультету електроніки та комп'ютерних технологій

Протокол від “ 31 ” “ 08 ” 2022 року № 28/22

© Оленич І., 2022 рік

© Сінькевич О., 2022 рік

© ЛНУ ім. І. Франка, 2022 рік

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів 4,5	Галузь знань <u>12 Інформаційні технології</u> (шифр і назва)	Нормативна	
Модулів – <i>немає</i>	Спеціальність: <u>121 Інженерія програмного забезпечення</u>	Рік підготовки	
Змістових модулів – 2		3-й	
Індивідуальне науково-дослідне завдання <u>немає</u> (назва)		Семестр	
Загальна кількість годин – 135		6-й	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 4 самостійної роботи студента – 4,5	Освітній ступінь <u>бакалавр</u>	Лекції	
		32 год.	
		Практичні, семінарські	
		<i>немає</i>	
		Лабораторні	
		32 год.	
		Самостійна робота	
		71 год.	
		Індивідуальні завдання:	
<i>немає</i>			
Вид контролю:			
<i>екзамен</i>			

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить

для денної форми навчання – 0,9

для заочної форми навчання – немає

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета: надати студентам основні поняття про структуру, інформаційні моделі та системи побудови програмного забезпечення

Цілі: ознайомлення студентів з основними підходами, інформаційними моделями та системами побудови програмного забезпечення, мовами програмування та проектування програмного забезпечення.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен

знати: методологію та технологію збору основних вимог до програмного забезпечення та методи їх аналізу; технології проектування програмного забезпечення; способи використання CASE засобів для аналізу предметного середовища та побудови архітектури програмного забезпечення;

вміти: виконувати аналіз вимог до програмного забезпечення, що розробляється; оцінювати трудомісткість і вибирати адекватні підходи до розробки програмного забезпечення; проектувати архітектуру програмного забезпечення з використанням засобів візуального моделювання; усвідомлено застосовувати методики випробувань і налагодження розроблюваного програмного забезпечення; проектувати компоненти архітектурного рішення.

У результаті вивчення курсу «Архітектура програмного забезпечення» здобувачі набудуть таких Загальних та Фахових компетентностей та Програмних результатів навчання:

ЗК1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК2. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ФК19. Здатність формулювати та забезпечувати вимоги щодо якості програмного забезпечення у відповідності з вимогами замовника, технічним завданням та стандартами.

ФК20. Здатність дотримуватися специфікацій, стандартів, правил і рекомендацій в професійній галузі при реалізації процесів життєвого циклу.

ФК21. Здатність аналізувати, вибирати і застосовувати методи і засоби для забезпечення інформаційної безпеки (в тому числі кібербезпеки).

ФК22. Володіння знаннями про інформаційні моделі даних, здатність створювати програмне забезпечення для зберігання, видобування та опрацювання даних.

ФК28. Здатність обґрунтовано обирати та освоювати інструментарій з розробки та супроводження програмного забезпечення.

ФК29. Здатність до алгоритмічного та логічного мислення.

ФК30. Здатність використовувати для розробки програмного забезпечення перспективні технології, зокрема, системи штучного інтелекту, Fog/Edge-обчислення тощо.

ФК31. Володіння методами, серверними технологіями та інструментальними засобами проектування веб-застосувань.

ФК32. Здатність здійснювати розробку програмного забезпечення використовуючи різні парадигми програмування (в тому числі паралельне, об'єктно-орієнтоване, функціональне програмування тощо)

ПРН16. Мати навички командної розробки, погодження, оформлення і випуску всіх видів програмної документації.

ПРН19. Знати та вміти застосовувати методи верифікації та валідації програмного забезпечення.

ПРН20. Знати підходи щодо оцінки та забезпечення якості програмного забезпечення.

ПРН21. Знати, аналізувати, вибирати, кваліфіковано застосовувати засоби забезпечення інформаційної безпеки (в тому числі кібербезпеки) і цілісності

даних відповідно до розв'язуваних прикладних завдань та створюваних програмних систем.

3. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1.

Тема 1. *Основні відомості про архітектуру ПЗ.*

Особливості розробки великих програмних систем. Архітектура і дизайн. Мета архітектури. Функціональність та структура ПЗ. Роль архітектури та архітектора.

Тема 2. *Парадигми програмування.*

Структурне програмування. Об'єктно-орієнтоване програмування. Інкапсуляція, успадкування, поліморфізм. Функційне програмування.

Тема 3. *Застосування візуального моделювання в процесі розробки ПЗ.*

Цілі та засоби мови UML. Діаграми взаємодії, класів, станів, діяльності, компонентів, розміщення.

Тема 4. *Технології створення ПЗ.*

Загальні вимоги до технологій створення ПЗ. Правила та особливості розробки ПЗ. Проблеми, які виникають при розробці ПЗ.

Тема 5. *Моделі життєвого циклу ПЗ.*

Каскадна модель. Макетування. Інкрементна модель. Швидка розробка додатків. Спіральна та компонентно-орієнтована моделі. XP-процес.

Тема 6. *Класифікація архітектури ПЗ.*

Аналіз архітектури ПЗ з огляду на область застосування. Монолітна, сервісно-орієнтована, мікросервісна та безсерверна архітектура ПЗ.

Змістовий модуль 2.

Тема 7. *Мікросервісна архітектура в контексті веб-розробки.*

Архітектурний шаблон Модель-Вид-Контролер. Масштабування.

Тема 8. *Мікросервісна архітектура та контейнеризація.*

Мікросервісні патерни. Docker-контейнери. Restful web-сервіси. Безпека сервісів.

Тема 9. *Проектування мікросервісної архітектури.*

Оркестрування та відповідні сучасні засоби. Транзакції. Saga патерн.

Тема 10. *Просторова архітектура.*

Топологія та модулі обробки. Помпа та колізії даних. Хмарні та локальні реалізації. Характеристики. Віртуалізоване проміжне програмне забезпечення.

Тема 11. *Безсерверна архітектура.*

Хмарні нативні застосунки. Продуктивність. Кешування. AWS та безсерверна архітектура.

Тема 12. *Вибір архітектурного стилю.*

Критерії щодо монолітної та розподіленої архітектур. Побудова діаграми рішення.

Тема 13. *Аналіз якості та оцінка програмного дизайну.*

Атрибути якості. Методи аналізу архітектури. Комплексний підхід до оцінки архітектури. Метод аналізу вартості та ефективності.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						заочна форма					
	усьо го	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	лаб	інд	с. р.		л	п	лаб	інд.	с. р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Змістовий модуль 1.												
Тема 1. <i>Основні відомості про архітектуру ПЗ</i>		2		2		4,5						
Тема 2. <i>Парадигми програмування.</i>		2		2		4,5						
Тема 3. <i>Застосування візуального моделювання в процесі розробки ПЗ</i>		4		4		9						
Тема 4. <i>Технології створення ПЗ</i>		2		2		4,5						
Тема 5. <i>Моделі життєвого циклу ПЗ.</i>		2		2		4,5						
Тема 6. <i>Класифікація архітектури ПЗ</i>		4		4		8						
Разом за змістовим модулем 1		16		16		35						
Змістовий модуль 2.												
Тема 7. <i>Мікросервісна архітектура в контексті веб-розробки.</i>		2		2		4,5						
Тема 8. <i>Мікросервісна архітектура та контейнеризація.</i>		2		2		4,5						
Тема 9. <i>Проектування мікросервісної архітектури.</i>		4		4		9						

Тема 10. <i>Просторова архітектура.</i>	2	2	4,5						
Тема 11. <i>Безсерверна архітектура.</i>	2	2	4,5						
Тема 12. <i>Вибір архітектурного стилю.</i>	2	2	4,5						
Тема 13. <i>Аналіз якості та оцінка програмного дизайну.</i>	2	2	4,5						
Разом за змістовим модулем 2	16	16	36						
Усього годин	32	32	71						

5. Теми семінарських занять

6. Теми практичних занять

7. Теми лабораторних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Вступне заняття. Формування команд, обрання теми проєкту.	2
2	Організація роботи в команді. Формати командної роботи	2
3	Розробка вимог до проєкту. Збір вимог до ПЗ та їх аналіз.	4
4	Проектування ПЗ. Оцінка тривалості задач проєкту.	2
5	Створення проєкту в спеціалізованих сервісах, додавання коду в проєкт, бази даних та розв'язання конфліктів.	4
6	Підсумкове заняття, Контрольний замір знань 1.	2
7	Реалізація проєкту. Обґрунтування архітектурного стилю. Проведення перегляду коду командою.	2
8	Реалізація проєкту. Дослідження використання мікросервісів та Restful.	2
9	Реалізація проєкту. Контейнеризація.	4
10	Тестування компонентів проєкту та оркестрування процесів.	2
11	Інтеграція та тестування розробки проєкту.	2
12	Підготовка та створення презентації проєкту	2
13	Підсумкове заняття, Контрольний замір знань 2.	2
	Разом	32

8. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Основні відомості про архітектуру ПЗ	4,5
2	Парадигми програмування.	4,5
3	Застосування візуального моделювання в процесі розробки ПЗ	9
4	Технології створення ПЗ	4,5
5	Моделі життєвого циклу ПЗ.	4,5
6	Класифікація архітектури ПЗ	8
7	Мікросервісна архітектура в контексті веб-розробки.	4,5
8	Мікросервісна архітектура та контейнеризація.	4,5
9	Проектування мікросервісної архітектури.	9
10	Просторова архітектура.	4,5
11	Безсерверна архітектура.	4,5
12	Вибір архітектурного стилю.	4,5
13	Аналіз якості та оцінка програмного дизайну.	4,5
	Разом	71

9. Індивідуальні завдання

10. Методи навчання

Презентація, лекції, лабораторні роботи, обговорення, дискусія.

11. Методи контролю

Поточний контроль здійснюється шляхом проведення контрольних замірів знань у формі тестів та оцінювання виконання лабораторних робіт. У кінці курсу проводиться екзамен у формі захисту командних проєктів.

12. Розподіл балів, які отримують студенти

Поточне тестування та самостійна робота													Підсумковий тест (екзамен)	Сума
Змістовий модуль 1						Змістовий модуль 2							50	100
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	T11	T12	T13		
4	4	4	4	4	5	3	3	4	4	4	4	3		

T1, T2 ... T13 – теми змістових модулів.

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

Оцінка ЄКТС	Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
A	90 – 100	відмінно	зараховано
B	81-89	добре	
C	71-80		
D	61-70	задовільно	
E	51-60		
FX	21-50	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
F	0-20	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

* кількість балів для оцінок «незадовільно» (FX і F) визначається Вченими радами факультетів (педагогічними радами коледжів).

13. Методичне забезпечення

1. Електронний курс «Архітектура програмного забезпечення». - <http://194.44.208.156/moodle/course/view.php?id=138>

14. Рекомендована література

Основна

1. Martin R.C. Clean Architecture: A Craftsman's Guide to Software Structure and Design / Robert C. Martin. - Pearson, 2017. - 432 p.
2. Clements P., Bachmann F., Bass L. Documenting Software Architectures: Views and Beyond (2nd Edition). - Boston: Addison-Wesley Professional, 2010.
3. Goma H. Software Modeling and Design: UML, Use Cases, Patterns, and Software Architectures. – NY: Cambridge University Press, 2011. – 578 p.
4. James Gough. Mastering API Architecture: Design, Operate, and Evolve API-Based Systems / J. Gough, D. Bryant, M. Auburn. O'Reilly Media; 1st edition, 2022. - 286 p.

Допоміжна

5. Bewis T. C# Design Pattern Essentials. – NY: Ability First Limited, 2012. – 264 p.
6. Maciaszek L. Requirements analysis and systems design / L. Maciaszek. – Ontario: Pearson Education Canada, 2007. - 656 p.
7. Richards M. Fundamentals of Software Architecture. An Engineering Approach / M. Richards, N. Ford. - Sebastopol, CA: O'Reilly Media, 2020. - 422 p.
8. Brown S. Visualise, document and explore your software architecture. Software Architecture for Developers / Simon Brown. - Leanpub, 2019.
9. Eyskens S. Software Architecture for Busy Developers / S. Eyskens. - Birmingham: Packt Publishing, 2021. - 174 p.

15. Інформаційні ресурси

1. Internet – джерела.
2. Наукова бібліотека Львівського національного університету імені Івана Франка (<https://www.lnulibrary.lviv.ua/to-users-2/paid-services/internet/>).
3. Львівська національна наукова бібліотека України імені Василя Стефаника (<https://www.lsl.lviv.ua/index.php/uk/elektronni-resursy1/>).